

אל תתערב

בתוך: כללי החיים – הקרובים ביותר
יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך ט, עמ' 17-18
תרגום: אורי אורלב

אחים ואחיות יכולים להיות בשלום, אך אין מה להתפלל כשמתעוררים סכסוכים. על מה? – על פדור, על מקום ליד השלחן, בגלל דיו. מי יתרחץ ראשון, מי תזב להרים פיסת ניר מהרצפה. אחד רוצה לשיר, שני רוצה שקט. אחד רוצה לשחק, השני רוצה לקרא.

בסכסוכים מסוימים רואים מיזד מי הצודק, באחרים לא כל כך ברור. מישהו תזב לותר – מרצונו הטוב או בפקדה. לפעמים פורצות מריבות, יש מהלמות ודמעות.

הכי גרוע כשהקטן מפריע לאחיו הגדול בהכנת שעורים. דוחף, מנדנד, עולה על השלחן, נוגע בדיוטה. המבגר מבקש לסיים במהירות, מפני שלא כל אחד יודע לשבת ולחשב בתשומת לב במשך זמן רב. הקטן דוחף בשעת הפתיחה ובבית הספר כועסים באשר הפתיב מרשל.

לא תמיד למבגרים יש זמן וסבלנות לברר בדיוק מה היה שם. הם אומרים:

– תותר, הוא קטן.

או:

– תותר, היא ילדה,

או:

צריך לותר למבגר ממך.

נוכחתי לדעת שהכי גרוע, גם בבית וגם בבית הספר, כשכופים את הותורים. המצב מחזיק מעמד למשך רגע קצר. אחר כך יותר גרוע. תחושת העול מקוממת. נשאר משקע של תרעומת, נשאר העלבון. נוכחתי שיותר טוב לא להתערב בכלל מאשר לשפט מבלי לבדוק את סבות הסכסוך. המבגרים חושבים שהמריבה פרצה בגלל איזה דבר של מה בכך.

לא. – יש הרבה וותורים והשלמות מרצון במשפחה.

המבגרים מתלוננים לעתים קרובות כי:

– הם רבים כל היום.

– הם רבים כל הזמן

– לא מפסיקים לריב.

– אין רגע אחד בלי מריבה.

– זאת הגזמה.

ישראל קורצאק קורצאק
اسرائيل تقرا كورتشاك

אם נספר, יתברר שבין ילדים מסכסכים במשפחה אחת פורצות שתיים-שלוש מריבות ביום. נניח שכל מריבה נמשכת 15 דקות, זאת אומרת בסך הכל שעה. שעה אחת – זה הרבה, אך לא כל היום. ואולי טובה יותר שעה אחת של עימות מאשר פעם קבוע ואיבה מצטברת וחרישית.

נוכחתי לדעת שהדבר המכאיב והמכעיס ביותר את הקטנים הוא הזלזול של האחים הגדולים.

וגם מעצבן ומכעיס כאשר הקטן דורש את הזכויות הניתנות לגדולים.

– גם אני רוצה – אומר הקטן.

– אם זה כך, שניכם לא תקבלו.

בשם עקרון מטעה של שוויון או כדי לתת דגמה, מונעים משהו או כופים על האח המבגר.

כאשר אחר כך תפרוץ מריבה, היא לא תפרוץ בגלל שטות, אלא בגלל העוינות ההדדית.

יש ימים טובים יותר וטובים פחות. כבר הקה יותר טוב, כבר הקה טוב, ושוב זה מתחיל.

– מדוע?

צריך לבדוק, צריך לדעת לפני שמחליטים מה לעשות, צריך לברר שהרי אי אפשר לניעץ או ללמד מבלי לדעת את העבדות. נוכחתי שלא רצוי לרוץ מיד כדי להושיט עזרה. יותר טוב להמתין עד שינגעו.

